

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด

FACTORS AFFECTING THE EFFICIENCY OF LOAN MANAGEMENT ACCORDING TO THE
OBJECTIVES OF MEMBERS NONTABURI TEACHERS' SAVINGS COOPERATIVE LIMITED

นรพร ไหลหรั่ง¹, บุษกร วัฒนบุตร², วงศ์วิศว์ หมั่นเทพ³

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ^{1,2,3}

NARAPORN LARILANG¹, BUSAKORN WATTANABUT², WONGWIT MUENTHEP³

Faculty of Liberal Arts, North Bangkok University^{1,2,3}

Corresponding Author E-mail : narapoprn.lari@northbkk.ac.th¹

(Received : September 9, 2025; Edit : September 20, 2025; accepted : September 20, 2025)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้วัตถุประสงค์การวิจัย 1.) เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด 2.) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด 3.) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด จำนวน 377 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า 1.) ปัจจัยการบริหารเงินกู้ของสมาชิกโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสินเชื่อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิกและ ด้านรายได้และสถานะทางเศรษฐกิจของ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านมาตรการควบคุมและติดตามของสหกรณ์ ตามลำดับ 2.) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ของสมาชิกในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการให้เงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการเงินกู้ ตามลำดับ 3.) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด ได้แก่ ตัวแปร ด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิก (X_2) ($\beta=0.45$) และด้านรายได้และสถานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก (X_4) ($\beta=0.30$)

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้, การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์, พฤติกรรมการใช้จ่าย, สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด

Abstract

The objectives of this research article were (1) to study the factors influencing loan management among members of the Nonthaburi Teachers' Savings Cooperative Limited, (2) to study the factors affecting the efficiency of loan management of members of the Nonthaburi Teachers Savings Cooperative Limited; and (3) to investigate the factors that enhance the efficiency of loan management in accordance with the members' intended purposes. The sample consisted of 377 members of the Nonthaburi Teachers' Savings Cooperative Limited, selected through convenience sampling. The research instrument employed was a questionnaire, and the statistical methods used included mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The results revealed that (1) the overall factors of loan management among members were at a high level. When considering individual aspects, the highest mean score was found in the domain of understanding credit policies, followed by members' spending behavior, and income and economic status. The lowest mean score was found in the cooperative's monitoring and control measures. (2) The overall factors affecting members' loan management efficiency were at a high level. When considering each aspect, promoting loan management efficiency had the highest mean score, followed by using loans appropriately for their purposes. And the aspect with the lowest average value is the aspect of loan management. (3) The factors influencing the enhancement of loan management efficiency according to the members' objectives included members' spending behavior (X2) ($\beta = 0.45$) and members' income and economic status (X4) ($\beta = 0.30$).

Keyword loan management efficiency, loan usage according to objectives, spending behavior, Nonthaburi Teachers' Savings Cooperative Limited

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรที่เกิดขึ้นจากแนวคิดของการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการออมและให้สินเชื่อแก่สมาชิกในเงื่อนไขที่เป็นธรรม ต่างจากสถาบันการเงินทั่วไปที่มุ่งแสวงหากำไรสูงสุด สหกรณ์มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกเป็นหลัก (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2564) สหกรณ์ออมทรัพย์ครุฑนทบุรี จำกัด ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2503 โดยนายจำรัส สักกรวัตร ศึกษาธิการจังหวัดนทบุรีในขณะนั้นเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้ง เดิมใช้ชื่อว่า “สหกรณ์ครุฑนทบุรี จำกัดสินไช้” ซึ่งสะท้อนวัตถุประสงค์หลักในการให้สินเชื่อแก่ข้าราชการครู เพื่อช่วยลดภาระทางการเงิน และส่งเสริมการออมในกลุ่มครู (สหกรณ์ออมทรัพย์ครุฑนทบุรี จำกัด, 2565) ตั้งแต่ช่วงแรกของการดำเนินงาน สหกรณ์ได้รับความนิยมสูงจากข้าราชการครูในจังหวัดนทบุรี สมาชิกเริ่มต้น 489 คน คิดเป็นกว่าครึ่งของข้าราชการครูในจังหวัดทั้งหมด ความนิยมนี้สะท้อนถึงความต้องการของครูที่ต้องการแหล่งเงินกู้ที่โปร่งใส เป็นธรรม และสามารถเข้าถึงได้ง่าย (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2564) ตลอดระยะเวลากว่า 60 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์ออมทรัพย์ครุฑนทบุรี จำกัด ได้พัฒนาโครงสร้างและบริการทางการเงินมาอย่างต่อเนื่อง จากองค์กรขนาดเล็กได้เติบโตเป็นสหกรณ์ที่มั่นคง สามารถให้สินเชื่อในวงเงินที่สูงขึ้น พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีและมาตรการควบคุมความเสี่ยงมาใช้ เพื่อให้สมาชิกได้รับบริการที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักการของสหกรณ์ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565) ในปัจจุบันการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถวางแผนและบริหารจัดการชีวิตได้อย่างมั่นคง โดยเฉพาะสำหรับข้าราชการครู ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้เงินในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งในด้านการศึกษาต่อ การซื้อที่อยู่อาศัย หรือค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ (ณัฐภูมิ และคณะ, 2563)

โครงการกู้เงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครุฑนทบุรี จำกัด มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้สมาชิกสามารถเข้าถึงสินเชื่อที่มีเงื่อนไขดีกว่าแหล่งเงินกู้ทั่วไป ทั้งในแง่อัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่า และระยะเวลาการผ่อนชำระที่ยืดหยุ่นมากขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสหกรณ์จะมีระบบสินเชื่อที่ออกแบบมาเพื่อช่วยเหลือสมาชิกให้สามารถใช้เงินกู้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่ในทางปฏิบัติ พบว่าสมาชิกจำนวนไม่น้อย ใช้เงินกู้ไปในทางที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ขอสินเชื่อมา ปัญหานี้ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินของสมาชิกเอง แต่ยังสะท้อนถึงประสิทธิภาพของระบบสินเชื่อที่ยังต้องการการปรับปรุงให้สามารถช่วยให้สมาชิกใช้เงินกู้ได้อย่างถูกต้องตามแผนที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ หากสมาชิกสามารถบริหารจัดการเงินกู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ย่อมส่งผลต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของครู โดยเฉพาะในบริบทของการประกอบอาชีพด้านการศึกษา เมื่อครูมีความมั่นคงทางการเงิน ก็จะมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ มีสมาธิในการสอน ไม่เกิดความเครียดจากภาระหนี้สิน และสามารถพัฒนาตนเองต่อเนื่อง ส่งผลต่อคุณภาพครูในภาพรวมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และจริยธรรมอาชีพ สอดคล้องกับเป้าหมายของสหกรณ์ในการส่งเสริมสวัสดิภาพและการพัฒนาสมาชิกครูในระยะยาว (ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ, 2565)

แม้ว่าโครงการสินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ครุฑนทบุรี จำกัด จะออกแบบมาเพื่อให้สมาชิกได้รับประโยชน์สูงสุด แต่ยังคงพบปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้เงินกู้ของสมาชิกเอง โดยเฉพาะปัญหาการใช้เงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้มา หนึ่งในปัญหาหลักคือ การนำเงินกู้ไปใช้ผิดประเภท เช่น สมาชิกขอกู้เงินเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย แต่กลับนำไปใช้เพื่อการบริโภคหรือใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ขอกู้เงินเพื่อการศึกษาต่อ แต่บางส่วนกลับนำไปใช้ในเรื่องส่วนตัว เช่น การท่องเที่ยวหรือการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย เงินเพื่อการลงทุนหรือพัฒนาอาชีพ แต่กลับใช้เพื่อชำระหนี้เก่า ทำให้ไม่สามารถสร้างรายได้เพิ่มเติมได้ตามแผนที่วางไว้ (มูลนิธิสถาบันวิจัยเศรษฐกิจแห่งประเทศไทย, 2565) นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการบริหารเงินที่ไม่มีประสิทธิภาพ สมาชิกบางรายอาจไม่ได้วางแผนการใช้เงินกู้ล่วงหน้า หรือขาดความเข้าใจในเงื่อนไขของสินเชื่อ ทำให้เกิดปัญหาการบริหารเงินผิดพลาด ส่งผลให้มีภาระหนี้สูงขึ้น และบางรายอาจไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ตามกำหนด อีกปัจจัยที่ส่งผลกระทบคือ สภาพเศรษฐกิจที่ไม่แน่นอน หากสมาชิกประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ เช่น ค่าครองชีพที่สูงขึ้น หรือเหตุการณ์ไม่คาดฝัน เช่น ภัยพิบัติหรือปัญหาสุขภาพ อาจทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการเงินกู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมาคมสหกรณ์ออมทรัพย์ไทย, 2565)

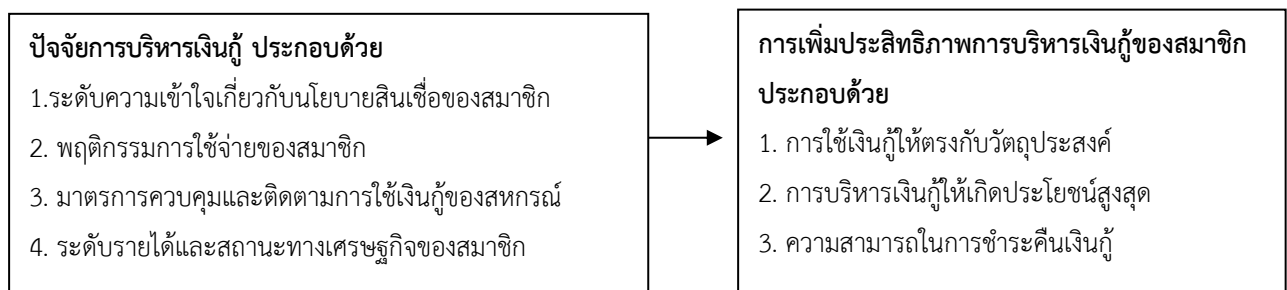
จากปัญหาที่กล่าวมา งานวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการบริหารเงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์ครุฑนทบุรี จำกัด โดยเน้นไปที่การวิเคราะห์ว่าเหตุใดสมาชิกบางรายจึงไม่สามารถใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ และเสนอแนวทางแก้ไขเพื่อช่วยให้สมาชิกสามารถบริหารจัดการเงินกู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยจะทำการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เงินกู้ของสมาชิก เพื่อระบุปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้เงินกู้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ รวมถึงศึกษามาตรการหรือแนวทางที่สหกรณ์สามารถนำไปใช้เพื่อช่วยให้สมาชิกมีวินัยทางการเงินที่ดีขึ้น งานวิจัยนี้คาดหวังว่าจะช่วยให้ สหกรณ์ออมทรัพย์ครุฑนทบุรี จำกัด สามารถพัฒนานโยบายสินเชื่อที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยให้สมาชิกสามารถใช้เงินกู้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก และการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ในระยะยาว

แม้ว่าจะมีงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่กล่าวถึงบทบาทและปัญหาของสหกรณ์ออมทรัพย์ในภาพรวม แต่ส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ในระดับกว้าง เช่น โครงสร้างการดำเนินงาน ระบบสินเชื่อ หรือผลกระทบทางเศรษฐกิจในเชิงมหภาค ขณะที่ ยังไม่ปรากฏการศึกษาใดที่เจาะลึกถึงปัจจัยเชิงพฤติกรรม วินัยทางการเงิน และสภาพแวดล้อมเฉพาะของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด ว่ามีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ได้อย่างไร การศึกษาครั้งนี้จึงมีความจำเป็น เพราะจะช่วยอธิบายให้เห็นถึงสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้สมาชิกบางส่วนไม่สามารถใช้เงินกู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งยังเป็นการเติมเต็มองค์ความรู้ที่ยังขาด และสามารถนำไปพัฒนาแนวทางหรือมาตรการที่เหมาะสมกับบริบทจริงของสหกรณ์ได้โดยตรง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัย ได้แก่ 1. ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสินเชื่อของสมาชิก 2. พฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิก 3. มาตรการควบคุมและติดตามการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ 4. ระดับรายได้และสถานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก ส่งผลต่อ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับสินเชื่อจากสหกรณ์และมีส่วนร่วมในระบบสินเชื่อของสหกรณ์ จำนวน 6,475 คน (สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด, 2568) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน โดยใช้ สูตรของ (Taro Yamane, 1973) เลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling)

ตัวแปร

1. ปัจจัย ได้แก่
 - 1) ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสินเชื่อของสมาชิก
 - 2) พฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิก
 - 3) มาตรการควบคุมและติดตามการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ 4.ระดับรายได้และสถานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก
2. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด ได้แก่
 - 1) ด้านการใช้เงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์
 - 2) ด้านการบริหารจัดการเงินกู้
 - 3) ด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของ

สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครพนม จำกัด แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานะ รายได้ต่อเดือน การกู้เงินจากสหกรณ์และประเภทเงินกู้ ลักษณะข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครพนม จำกัด ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scales) ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วยน้อย ไม่เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ของสมาชิก ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scales) ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วยน้อย ไม่เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครพนม จำกัด ดำเนินการสร้างโดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครพนม จำกัด เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม
2. ร่างและเขียนข้อความตามขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถาม
3. จัดทำแบบสอบถามให้อยู่ในรูปที่สมบูรณ์
 4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence-IIOC) จำนวน 3 ท่าน
 5. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ หาค่า IIOC ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย คำนวณจากสูตรค่า IIOC (Index of Item Objective Congruence) ได้ค่า IIOC ระหว่าง 0.67-1.0
6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ
 7. นำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด ไป Tryout กับวัยรุ่นระดับปริญญาตรีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.92 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.24 ขึ้นไป
8. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามบางข้อที่มีค่าความเชื่อมั่นต่ำและค่าอำนาจจำแนกต่ำ
9. จัดทำแบบสอบถามให้อยู่ในรูปที่สมบูรณ์อีกครั้งและนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยัง สหกรณ์ออมทรัพย์นครพนม จำกัด เพื่อขออนุญาตในการดำเนินการวิจัยและแจกจ่ายแบบสอบถามแก่สมาชิกของสหกรณ์ โดยได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ในการประชาสัมพันธ์และอำนวยความสะดวกในการเผยแพร่แบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง
2. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนทั้งข้อมูลในแบบสอบถามและจำนวนของแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาจัดหมวดหมู่
3. คีย์ข้อมูลของแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สำหรับการแปลผลค่าเฉลี่ย (Mean) โดยบรรยายข้อมูลและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี ENTER

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ตอนดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารเงินกู้ของสมาชิกตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครนบุรี จำกัด

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารเงินกู้ของสมาชิกตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครนบุรี จำกัด ในภาพรวมและจำแนกรายด้าน ประกอบด้วย ได้แก่ 1. ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสินเชื่อของสมาชิก 2. พฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิก 3. มาตรการควบคุมและติดตามการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ 4. ระดับรายได้และสถานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัจจัยการบริหารเงินกู้ของสมาชิกตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครนบุรี จำกัด โดยภาพรวม

รายการปัจจัยโดยภาพรวม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสินเชื่อ	3.82	0.81	มาก
2. ด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิก	3.58	0.87	มาก
3. ด้านมาตรการควบคุมและติดตามของสหกรณ์	3.00	0.98	ปานกลาง
4 ด้านรายได้และสถานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก	3.50	0.83	มาก
รวม	3.48	0.85	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารเงินกู้ของสมาชิกตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครนบุรี จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสินเชื่อมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.81) รองลงมาคือ ด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.87) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านมาตรการควบคุมและติดตามของสหกรณ์ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.98)ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครนบุรี จำกัด

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครนบุรี จำกัด ในภาพรวมและจำแนกรายด้านประกอบด้วย 1. ด้านการใช้เงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ 2. ด้านการบริหารจัดการเงินกู้ 3. ด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด โดยภาพรวม

รายการประสิทธิภาพในภาพรวม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. ด้านการใช้เงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์	3.66	0.84	มาก
2. ด้านการบริหารจัดการเงินกู้	3.38	0.86	ปานกลาง
3. ด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้	4.40	0.64	มาก
รวม	3.53	0.85	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ของสมาชิกในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.53$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=3.40$, S.D.= 0.64) รองลงมาได้แก่ ด้านการใช้เงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X}=3.66$, S.D. = 0.84) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการเงินกู้ตาม ($\bar{X}=3.38$, S.D. = 0.86) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด

ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด โดยพิจารณาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) สัมประสิทธิ์การอธิบาย (R^2) และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย(b) สัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน(β) และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปร ดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ(R^2) สัมประสิทธิ์การอธิบาย (Adjusted R^2) และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

R	R^2	Adjusted R^2	Std. Error of the Estimate	F	Sig
0.65	0.42	0.41	0.76	67.40	.000*

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ(R) ระหว่างชุดตัวแปรอิสระ ได้แก่ ได้แก่ 1. ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสินเชื่อของสมาชิก 2. พฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิก 3. มาตรการควบคุมและติดตามการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ 4.ระดับรายได้และสถานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก กับตัวแปรตามปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด ได้แก่ 1. ด้านการใช้เงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ 2. ด้านการบริหารจัดการเงินกู้ 3. ด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ เท่ากับ .65 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ(R^2) เท่ากับ .42 และสัมประสิทธิ์การอธิบาย (Adjusted R^2) เท่ากับ .41 โดยมีประสิทธิภาพร่วมกันในการทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด ร้อยละ 41.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์การถดถอย(b) สัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน(β) และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p-value
	b	Std. Error	Beta		
Constant	1.050	0.425	-	2.47	.014*
1.ด้านความเข้าใจนโยบายสินเชื่อ (X_1)	0.10	0.067	0.10	1.50	.135
2.ด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิก (X_2)	0.40	0.049	0.45	8.20	.000*
3.ด้านมาตรการควบคุมและติดตามของสหกรณ์ (X_3)	0.08	0.079	0.05	1.01	.315
4.ด้านรายได้และสถานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก (X_4)	0.30	0.049	0.30	6.10	.000*

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู นนทบุรี จำกัด มีตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู นนทบุรี จำกัด จำนวน 2 ตัวแปรหลัก ได้แก่ ตัวแปร ด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิก (X_2) ($\beta=.45$) และด้านรายได้และสถานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก (X_4) ($\beta=.30$) ตามลำดับ โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์(คะแนนดิบ) ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.05 + .040(X_2) + 0.30(X_4)$$

หรือสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้ ประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิก=1.050+0.40ด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิก + 0.30 ด้านรายได้และสถานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก

โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์(คะแนนมาตรฐาน)ได้ดังนี้

$$\hat{Z}_Y = .045(X_2) + 0.30(X_4)$$

หรือสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้ ประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิก=0.45ด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิก + 0.30 ด้านรายได้และสถานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก

จากสมการ พยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน จะเห็นว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิก (X_2) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ได้ดีที่สุด ($\beta=0.45$) รองลงมาคือรายได้และสถานะทางเศรษฐกิจ (X_4) ($\beta=0.30$)

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเงินกู้ของสมาชิก (วัตถุประสงค์ข้อที่ 1)

ผลการวิจัยสะท้อนว่าสมาชิกสหกรณ์ตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัยทั้งสี่ด้านที่มีต่อการบริหารเงินกู้ ได้แก่ (1) ความเข้าใจในนโยบายสินเชื่อของสหกรณ์ (2) พฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิก (3) มาตรการควบคุมติดตามหนี้ของสหกรณ์ และ (4) รายได้และฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก โดยภาพรวมระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยเหล่านี้อยู่ในระดับค่อนข้างสูง (มาก) ทุกด้าน แสดงว่าสมาชิกเห็นพ้องว่าปัจจัยแต่ละด้านล้วนมีบทบาทต่อความสามารถในการบริหารจัดการเงินกู้ของตนเอง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณารายด้านจะพบว่า ปัจจัยด้านความเข้าใจในนโยบายสินเชื่อมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงที่สุด ข้อนี้น่าสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การมีความรู้และเข้าใจเงื่อนไขการกู้ยืมย่อมเอื้อต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบและบริหารหนี้ได้ดีขึ้น ทั้งนี้ (งานวิจัยของธนากรแห่ง ประเทศไทย, 2562) ก็พบว่าความรู้ทางการเงินและวินัยทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้สินครัวเรือนไทย ดังนั้นการที่สมาชิกสหกรณ์มีความเข้าใจนโยบายและกฎเกณฑ์การให้กู้ยืมอยู่ในเกณฑ์ดีจึงนับเป็นปัจจัยเอื้อที่ช่วยให้การบริหารเงินกู้เป็นไปอย่างถูกต้องตามเงื่อนไขและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ ปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายและวินัยการเงินของสมาชิกก็ได้รับการประเมินในระดับความคิดเห็นสูง สะท้อนว่าสมาชิกส่วนใหญ่ยอมรับว่าพฤติกรรมทางการเงินของตนเองเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งต่อการบริหารหนี้ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ(กันต์, 2552) ที่ระบุว่า การขาดการวางแผนการเงินหรือความรู้ในการบริหารเงินที่ไม่เพียงพอเป็นสาเหตุของการก่อหนี้เกินตัว กล่าวคือผู้ที่มีวินัยการใช้จ่ายไม่ตึงมักประสบ

ปัญหาหนี้สินมากกว่า ตรงข้ามกับผู้ที่มีวินัยทางการเงินดีย่อมบริหารหนี้ได้มีประสิทธิภาพกว่า

ในส่วนของ ปัจจัยด้านมาตรการควบคุมติดตามของสหกรณ์ สมาชิกประเมินความสำคัญไว้ในระดับสูงเกือบน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับปัจจัยอื่น (แม้จะยังอยู่ในระดับมาก) ซึ่งบ่งชี้ว่ามาตรการกำกับดูแลของสหกรณ์ถูกมองว่ามีบทบาทน้อยกว่าปัจจัยด้านอื่นๆ เล็กน้อย อาจเป็นเพราะมาตรการเหล่านี้มีการบังคับใช้อย่างเท่าเทียมกับสมาชิกทุกคนอยู่แล้ว ทำให้ไม่ได้สร้างความแตกต่างด้านประสิทธิภาพการบริหารหนี้ระหว่างบุคคลมากนัก ทั้งนี้ (กฤตภรณ์ ทาโส, กมลทิพย์ คำใจ และชุตินันต์ สะสอง, 2568) งานวิจัยศึกษาในสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจเชียงใหม่พบว่า สมาชิกตำรวจกลับให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสหกรณ์สูงสุด (รองลงมาคือ ปัจจัยภายนอก เช่น สภาพเศรษฐกิจ และปัจจัยจากตัวผู้กู้เองตามลำดับ) ซึ่งแตกต่างจากกรณีสหกรณ์ครูของเรา อาจเนื่องจากการบริหารกู้ยืมและการกำกับของสหกรณ์แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม การที่สมาชิกครูยังคงให้คะแนนมาตรการติดตามหนี้ของสหกรณ์ในระดับค่อนข้างสูง หมายความว่าสมาชิกมิได้มองข้ามบทบาทของสหกรณ์เสียทีเดียว แต่ในเชิงปฏิบัติอาจเห็นว่าปัจจัยจากตัวสมาชิกเองและฐานะการเงินของตนมีผลต่อการบริหารเงินกู้มากกว่าปัจจัยภายนอกหรือมาตรการบังคับจากสหกรณ์

สุดท้าย ปัจจัยด้านรายได้และฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกก็ได้รับการประเมินในระดับสูง เช่นกัน สมาชิกส่วนใหญ่ตระหนักว่า ความมั่นคงทางการเงินและระดับรายได้ของตนส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการจัดการหนี้สิน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ (จักรพงษ์ ช่างเหลา และประชาสรรค์ แสนภักดี, 2562) ที่พบว่าสมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้ประจำสูงหรือมีรายได้เสริม มักมีความสามารถในการบริหารและชำระหนี้ได้ดีกว่า และได้เสนอแนะว่าการหารายได้เสริมควบคู่ไปกับการสร้างวินัยทางการเงินเป็นแนวทางสำคัญในการแก้ปัญหาหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ ดังนั้น โดยภาพรวมสำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สมาชิกได้ชี้ให้เห็นว่าทั้ง ความรู้ความเข้าใจ พฤติกรรมวินัยทางการเงิน มาตรการของสหกรณ์ และฐานะทางเศรษฐกิจ ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยหลายชิ้นที่กล่าวว่าการบริหารหนี้ที่ดีต้องอาศัยทั้งปัจจัยสนับสนุนจากตัวบุคคลและสถาบันร่วมกัน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ของสมาชิก (วัตถุประสงค์ข้อที่ 2)

ผลการวิจัยชี้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง สะท้อนว่าสมาชิกส่วนใหญ่สามารถจัดการเงินกู้ที่ได้รับมาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการใช้เงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ยืม เป็นมิติที่สมาชิกทำได้ดีที่สุด กล่าวคือสมาชิกได้นำเงินกู้ไปใช้จ่ายตรงตามเหตุผลหรือโครงการที่ระบุไว้ตอนขอกู้ยืมอย่างเคร่งครัด จึงช่วยให้เงินกู้ก่อให้เกิดประโยชน์ตามที่ตั้งใจไว้ ความสำเร็จด้านนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (จักรพงษ์ ช่างเหลา และประชาสรรค์ แสนภักดี, 2562) ที่ระบุว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีการวางแผนการใช้เงินกู้ไว้ล่วงหน้าก่อนทำการกู้ และเงินกู้ที่ได้รับมามักนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ผลลัพธ์ดังกล่าวถือเป็นแนวโน้มที่ดี เพราะการใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์บ่งบอกถึงคามมีวินัยและการวางแผนล่วงหน้าของสมาชิก นอกจากนี้ จากรายงานของสหกรณ์ครูหลายแห่งยังพบว่าสมาชิกมักนำเงินกู้ไปใช้ตามเหตุจำเป็นจริงๆ และส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมผิวนัดชำระหนี้ในระยะสั้น อันเป็นสัญญาณว่าการบริหารเงินกู้ในช่วงต้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการเงินกู้และการผ่อนชำระหนี้ กลับประเมินได้เพียงระดับปานกลาง ซึ่งหมายความว่าหลังจากได้รับเงินกู้มาแล้ว สมาชิกบางส่วนยังประสบปัญหาในการควบคุมการใช้จ่าย การจัดสรรเงินเพื่อชำระหนี้คืนหรือขาดวินัยในการส่งเงินคืนสหกรณ์อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สถานการณ์นี้สอดคล้องกับข้อค้นพบในหลายงานวิจัยที่ว่า ปัญหาหนี้สินระยะยาวของครูและสมาชิกสหกรณ์มักเกิดจากการขาดวินัยทางการเงินและการบริหารหนี้ที่ไม่รัดกุม โดย (ธนากรแห่งประเทศไทย, 2562) ระบุว่าความไม่มีวินัยทางการเงินเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งของปัญหานี้ครัวเรือนไทย นอกจากนี้ งานของ (จักรพงษ์ ช่างเหลา และประชาสรรค์ แสนภักดี, 2562) ที่ศึกษาหนี้สินสมาชิกสหกรณ์ครูขอนแก่นก็ชี้ว่าแนวทางการแก้หนี้ที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วย การสร้างวินัยทางการเงินให้สมาชิก และส่งเสริมให้สมาชิกหารายได้เพิ่มเพื่อให้มีสภาพคล่องในการชำระหนี้มากขึ้น ผลการวิจัยของเราจึงสอดคล้องกับข้อเสนอแนะดังกล่าว กล่าวคือ แม้ว่าครูสมาชิกสหกรณ์จะสามารถใช้เงินกู้ได้ตรงตามแผนที่วางไว้ในระยะแรก แต่ การสร้างวินัยทางการเงินในการบริหารหนี้ระยะยาวยังเป็นจุดที่ควรพัฒนาเพิ่มเติม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการผ่อนชำระล่าช้าหรือภาระหนี้สะสมในอนาคต

โดยสรุปสำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 นี้ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรีส่วนใหญ่มีศักยภาพในการบริหารเงินกู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพระดับสูงในด้านการใช้จ่ายเงินกู้ตามเป้าหมายที่วางไว้ แต่ยังมีช่องว่างในการปรับปรุงด้านการบริหารหนี้และวินัยการชำระคืนเงินกู้ให้ดียิ่งขึ้น การส่งเสริมความรู้ทางการเงินและปลูกฝังวินัยทางการเงินเพิ่มเติม รวมถึงมาตรการสนับสนุนจากสหกรณ์ (เช่น การให้คำปรึกษาทางการเงิน การแจ้งเตือนการชำระหนี้) จะช่วยยกระดับประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ของสมาชิกให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ของสมาชิก (วัตถุประสงค์ข้อที่ 3)

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ของสมาชิก พบว่าจากปัจจัยอิสระทั้งสี่ด้านที่ศึกษา มีเพียงสองปัจจัยเท่านั้นที่ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ต่อประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ ได้แก่ พฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิก (X_2) และ รายได้กับสถานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก (X_4) ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับแนวคิดทั่วไปที่ว่า ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเงินของบุคคลและความมั่นคงทางเศรษฐกิจส่วนบุคคลเป็นตัวกำหนดสำคัญของความสำเร็จในการบริหารหนี้สิน

ปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้จ่าย (วินัยทางการเงิน) มีอิทธิพลสูงที่สุด (ค่า β แบบมาตรฐานประมาณ 0.45) แสดงว่าสมาชิกที่มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินที่ดี ใช้จ่ายอย่างรอบคอบ และรักษาวินัยทางการเงินส่วนบุคคลจะสามารถบริหารเงินกู้ได้มีประสิทธิภาพมากกว่าสมาชิกที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายไร้ระเบียบ ข้อค้นพบนี้ได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยสากลหลายชิ้น เช่น (Lusardi et al, 2010) ที่พบว่าบุคคลที่มีทักษะทางการเงินต่ำมักตัดสินใจยืมเงินผิดพลาดและมีปัญหาหนี้สินมากกว่าผู้ที่มีทักษะการเงินสูงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการขาดวินัยและความรู้ทางการเงินส่งผลเสียต่อการบริหารหนี้ ขณะที่ผู้มีวินัยการเงินดีย่อมมีแนวโน้มบริหารหนี้ได้สำเร็จ นอกจากนี้ ในบริบทสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเอง (จักรพงษ์ ช่างเหลา และประชาสรรค์ แสนภักดี, 2562) ได้เสนอแนะว่าการแก้ปัญหาหนี้สินของสมาชิกต้องอาศัยการสร้างเสริมวินัยทางการเงินเป็นปัจจัยหลักควบคู่กับการเพิ่มพูนรายได้ ซึ่งสอดคล้องโดยตรงกับผลวิจัยของเราที่ชี้ว่าพฤติกรรมการเงินของสมาชิกคือปัจจัยสำคัญที่สุดต่อประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้

ถัดมา ปัจจัยด้านรายได้และฐานะเศรษฐกิจของสมาชิกมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญรองลงมา (ค่า $\beta \approx 0.30$) หมายความว่าสมาชิกที่มีรายได้ต่อเดือนสูง มีความมั่นคงทางการเงิน หรือมีทรัพย์สินรองรับ ย่อมมีความสามารถในการจัดการภาระหนี้และการชำระคืนเงินกู้ได้ดีกว่าสมาชิกที่มีข้อจำกัดทางการเงิน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ (อัจฉราพร เรืองสกุล, อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ และสุจิตรา รอดสมบูรณ์, 2566) ที่ทำการศึกษาสหกรณ์การเกษตรหนึ่งในจังหวัดนครสวรรค์ โดยพบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกมีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ (รวมถึงผู้ที่รายได้สูงกว่าจะมีความสามารถในการบริหารหนี้ได้ดีกว่า) เช่นเดียวกับผลการสำรวจปัญหาหนี้ครูของ (จักรพงษ์ ช่างเหลา และประชาสรรค์ แสนภักดี, 2562) ที่พบว่าสมาชิกครูที่มีรายได้เสริมและฐานะการเงินมั่นคงมักไม่ประสบภาวะหนี้วิกฤตเทียบเท่ากับสมาชิกที่มีรายได้จำกัด โดยได้เน้นย้ำว่าการหารายได้เสริมเป็นแนวทางหนึ่งในการช่วยให้สมาชิกมีสภาพคล่องเพียงพอต่อการชำระหนี้

ในทางกลับกัน ผลวิจัยของเราพบว่า ปัจจัยด้านความเข้าใจในนโยบายสินเชื่อ (X_1) และ มาตรการควบคุมติดตามของสหกรณ์ (X_3) ไม่มีอิทธิพลเชิงสถิติที่ชัดเจนต่อประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ นั่นคือ ความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเงื่อนไขกู้ยืมของสมาชิก และความเข้มงวดของการติดตามหนี้โดยสหกรณ์ ไม่ได้อธิบายความแตกต่างในประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ระหว่างสมาชิก อย่างมีนัยสำคัญ สาเหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะสมาชิกทุกคนได้รับการชี้แจงนโยบายและกฎระเบียบการกู้ยืมอย่างทั่วถึงและมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในเกณฑ์ใกล้เคียงกัน (ดังที่ผลการสำรวจวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าระดับความเข้าใจนโยบายสินเชื่อของสมาชิกอยู่ในระดับสูงทุกกลุ่ม) จึงทำให้ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจไม่ใช่ตัวแบ่งแยกความสำเร็จในการบริหารเงินกู้ระหว่างบุคคล อีกด้านหนึ่ง มาตรการติดตามหนี้ของสหกรณ์ที่บังคับใช้อย่างเท่าเทียมกันสำหรับทุกคน ทำให้ไม่มีความแตกต่างเฉพาะบุคคลในด้านการได้รับการควบคุมหรือผ่อนปรน สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตามระเบียบและตารางชำระหนี้ที่กำหนดเหมือนกัน ปัจจัยข้อนี้จึงไม่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในประสิทธิภาพการบริหารหนี้ระหว่างกันมากนัก ในประเด็นนี้ งานวิจัยของ (กฤตภรณ์ ทาโส, กมลทิพย์ คำใจ และชุติมันต์ สะสอง, 2568) ที่สำนักพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่าในบริบทของสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ **ปัจจัยด้านสถาบัน (สหกรณ์) และปัจจัยภายนอกสามารถร่วมกันทำนายความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกได้ถึงประมาณ 57%** ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในบางกรณีมาตรการและนโยบายขององค์กรมีผลอย่างมากต่อการบริหารหนี้ของสมาชิก แต่สำหรับสหกรณ์ครูของเรา ความพร้อมทางการเงินส่วนบุคคลและพฤติกรรมวินัยของสมาชิกกลับเป็นตัวแปรที่สร้างความแตกต่างได้มากกว่า ดังเช่นที่ผลวิเคราะห์ข้อก่อนมา

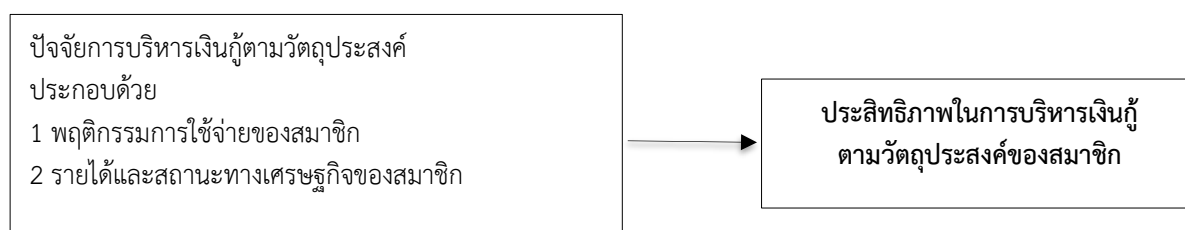
โดยสรุป ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ของการวิจัย เราพบว่า การจะเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ควรมุ่งเน้นที่การเสริมสร้างวินัยทางการเงินและพฤติกรรมการใช้จ่ายที่เหมาะสมของสมาชิกควบคู่ไปกับการพัฒนาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและรายได้ของสมาชิก ปัจจัยสองด้านนี้พิสูจน์แล้วว่าเป็น

โดยสรุป ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ของการวิจัย เราพบว่า การจะเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ควรมุ่งเน้นที่การเสริมสร้างวินัยทางการเงินและพฤติกรรมการใช้จ่ายที่เหมาะสมของสมาชิกควบคู่ไปกับการพัฒนาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและรายได้ของสมาชิก ปัจจัยสองด้านนี้พิสูจน์แล้วว่าเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ

บริหารเงินกู้มากที่สุดในบริบทของงานวิจัยนี้ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับแนวทางแก้ปัญหาหนี้สินที่มีการเสนอไว้ในงานวิจัยอื่นๆ เช่น การสร้างวินัยการเงินให้แก่สมาชิกและการเพิ่มรายได้เพื่อเพิ่มความสามารถในการชำระหนี้ สำหรับปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในนโยบายและมาตรการของสหกรณ์ แม้จะเป็นพื้นฐานที่จำเป็น (เพราะหากขาดความรู้ ความเข้าใจ ย่อมอาจนำไปสู่การกู้ยืมผิดพลาดได้ดังที่(กันต์, 2552) กล่าวไว้) แต่เมื่อสมาชิกทุกคนมีความรู้พื้นฐานในระดับใกล้เคียงกันแล้ว ปัจจัยดังกล่าวจะไม่ใช่ว่าแปรชี้ขาดความสำเร็จในการบริหารหนี้ สิ่งที่สำคัญกว่าคือการน้อมนำความรู้ไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและมีวินัยนั่นเอง ดังนั้นสหกรณ์ควรเน้นการส่งเสริม การอบรมให้ความรู้เรื่องการวางแผนการเงิน การติดตามการชำระหนี้ และ จัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยทางการเงิน อย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการพิจารณามาตรการสนับสนุนด้านเศรษฐกิจ (เช่น ปรับลดดอกเบี้ยเงินกู้ ปรับโครงสร้างหนี้ หรือช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบปัญหาทางการเงินชั่วคราว) เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้สมาชิกสามารถบริหารจัดการเงินกู้ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

องค์ความรู้จากการวิจัย

ประสิทธิภาพในการบริหารเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิก มีองค์ประกอบ 2 ตัวแปร ได้แก่ พฤติกรรมการใช้จ่ายของสมาชิกและรายได้และสถานะทางเศรษฐกิจของสมาชิก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1. อบรมวินัยการเงินและทักษะบริหารหนี้ – จัดอบรมวางแผนรายรับ-รายจ่าย บัญชีครัวเรือน และเป้าหมายการเงิน อย่างต่อเนื่อง ทั้งออนไลน์/ออฟไลน์
- 1.2. จัดทำสื่อและคู่มือเงินกู้ – จัดทำคู่มือ วิธีใช้-ผ่อนชำระ-ข้อควรระวัง และเผยแพร่ความรู้ผ่านเว็บไซต์/แอป/วิดีโอ
- 1.3. ติดตามและให้คำปรึกษาหลังการกู้ – ระบบติดตามทุก 3-6 เดือน พร้อมคำปรึกษาและแจ้งเตือนผ่าน SMS/แอป รวมถึงตั้ง “คลินิกแก้หนี้”
- 1.4. กำหนดวงเงินกู้ตามศักยภาพ – ใช้เกณฑ์ DSR และฐานะรายได้ปรับวงเงิน-ระยะเวลาผ่อน-ดอกเบี้ยให้เหมาะสมกับแต่ละสมาชิก
- 1.5. ส่งเสริมวัฒนธรรมการออม – จัดโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ให้ออมคู่กับการกู้ เช่น “ออมเพิ่มเมื่อกู้” และสร้างต้นแบบสมาชิกปลอดหนี้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสามารถในการชำระหนี้จริง เช่น การตรงเวลา-การผิดนัด
- 2.2. วิเคราะห์ ศักยภาพการปลดหนี้ระยะยาว ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ/กรณีศึกษา
- 2.3. เพิ่มตัวแปรใหม่ เช่น ความรู้ทางการเงิน ค่านิยม ทศนคติ ภาระค่าใช้จ่ายอื่น ๆ
- 2.4. ขยายกลุ่มตัวอย่างไปยัง สหกรณ์ครูในพื้นที่อื่นหรือสหกรณ์ประเภทอื่น เพื่อเปรียบเทียบ
- 2.5. ปรับวิธีเก็บข้อมูลให้แม่นยำขึ้น ใช้วิธีการ Mixed Methods รวมแบบสอบถาม-สัมภาษณ์-ข้อมูลจริง เช่น ประวัติการชำระ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2564). แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จากเว็บไซต์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ (CPD) [สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2568].
- ณัฐวุฒิ และคณะ. (2563). รายงานการวิจัยเรื่องความจำเป็นในการใช้จ่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการครู. กรุงเทพฯ. หน่วยงานวิจัยทางการศึกษา.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). รายงานบทบาทเทคโนโลยีและการบริหารความเสี่ยงในสหกรณ์การเงิน. กรุงเทพฯ. ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ. บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี
- มูลนิธิสถาบันวิจัยเศรษฐกิจแห่งประเทศไทย. (2565). รายงานวิจัยเรื่องพฤติกรรมการใช้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู กรุงเทพฯ. มูลนิธิสถาบันวิจัยเศรษฐกิจแห่งประเทศไทย.
- ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ. (2565). กรณีศึกษาปัญหาหนี้สินครัวเรือนครู. บทวิเคราะห์เศรษฐกิจและธุรกิจประจำปี 2565 เข้าถึงได้จากศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ (SCB EIC) [สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2568].
- สมาคมสหกรณ์ออมทรัพย์ไทย. (2565). สรุปสถานการณ์และแนวทางการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ในภาวะเศรษฐกิจผันผวน. กรุงเทพฯ. สมาคมสหกรณ์ออมทรัพย์ไทย.
- สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด. (2565). ประวัติสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.ntbcoop.com/view.php?No=153> [สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2568].
- สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด. (2568). ข้อมูลจำนวนสมาชิกและการให้สินเชื่อปี 2568. สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด.
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2564). รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังและความต้องการแหล่งเงินกู้ของข้าราชการครู. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จากกระทรวงการคลัง (FPO) [สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2568].
- กฤตภรณ์ ทาโส, กมลทิพย์ คำใจ และชุติมันต์ สะสอง. (2568). ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ เชียงใหม่ จำกัด. วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์รวมสมัย, 6(1), 14–26.
- จักรพงษ์ ช่างเหลา และประชาสรรค์ แสนภักดี. (2562). สถานภาพและแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 13(1), 174–184.
- อัจฉราพร เรืองสกุล, อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ และสุจิตรา รอดสมบูรณ์. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพยุหะคีรี จำกัด จังหวัดนครสวรรค์. วารสาร มจร นครสวรรค์, 10(5), 248–261.
- กันต์ ยอดยิ่ง. (2552). พฤติกรรมการใช้จ่ายและปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเชียงราย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.